

Z tradycyjnych do hybrydowych O konieczności zmian kompetencji bibliotekarzy

Współczesna biblioteka bez technologii nie ma racji bytu. W codziennej pracy bibliotekarza nowe technologie są nieodzowne. W bibliotece często przygotowywane są dokumenty, prezentacje i różne materiały dydaktyczne czy informacyjne. We wszystkich tych działaniach znajomość programów i aplikacji nie tylko ułatwia pracę bibliotekarzowi, ale także sprawia, że jest oryginalny oraz atrakcyjny w oczach użytkownika.

Bibliotekarz XXI w. powinien być multispecjalistą – brokerem informacji, animatorem kultury, nie powinny być mu obce technologie informacyjno-komunikacyjne. Bibliotekarz cyfrowo wykluczony w świecie technologii przestaje rozumieć użytkownika i jego oczekiwania, a pojawiająca się przepaść z dnia na dzień staje się coraz większa. Aby temu zapobiec, oprócz doskonalenia wiedzy w ramach własnej profesji, konieczne jest nabywanie i nieustanne rozwijanie kompetencji cyfrowych. Osiągnąć to można tylko i wyłącznie poprzez systema-

tyczne uczestnictwo w szkoleniach z zakresu ICT dedykowanych właśnie bibliotekarzom.

W dzisiejszych czasach, kiedy wiedza przestaje być aksjomatem, a priorytetem staje się sprawne posługiwanie informacją ze szczególnym wskazaniem na jej przetwarzanie z wykorzystaniem no-

Bibliotekarz XXI w. powinien być multispecjalistą – brokerem informacji, animatorem kultury, nie powinny być mu obce technologie informacyjno-komunikacyjne. Bibliotekarz cyfrowo wykluczony w świecie technologii przestaje rozumieć użytkownika

woczesnych technologii, nieznajomość lub unikanie narzędzi ICT przez nauczycieli, a bibliotekarzy w szczególności, jest aberracją. Rozwój nowych technologii oraz społeczeństwa informacyjnego

wymusił zmiany w funkcjonowaniu i zarządzaniu biblioteką. Gromadzenie, opracowanie, przechowywanie i udostępnianie materiałów bibliotecznych pozostało podstawowymi zadaniami biblioteki, ale ogromne znaczenie uzyskało wyszukiwanie i przekazywanie informacji. Wykształcenie bibliotekarskie jest bardzo ważne, stanowi podstawę pracy i pomaga w codziennym wypełnianiu zadań wynikających z podstawowych procesów bibliotecznych. Jednak nowe zadania współczesnych bibliotekarzy sprawiają, że wykształcenie zdobyte przed laty nie wystarcza. Bibliotekarz musi być multispecjalistą gotowym do wielozadaniowości. Zakres jego kompetencji nie powinien być też zamknięty. Istotne, aby predyspozycje funkcjonowały równolegle i wzajemnie się uzupełniały. Dopuszczalne jest także dominowanie wybranych, ale tylko w przypadku bibliotekarzy, którzy pełnią ściśle określony zakres obowiązków. Rozpatrując kompetencje pod kątem kluczowego stymulatora rozwoju społeczeństwa XXI w. nietrudno wskazać te, które powinny być obligatoryjne. Umiejętności posługiwania się przez bibliotekarzy odpowiednim oprogramowaniem systemowym i użytkowym w tworzeniu i obsłudze baz danych, administrowania stroną internetową, prowadzenia kont na portalach społecznościowych oraz posługiwanie się nowymi technologiami w zakresie promocji, marketingu i zarządzania, to podstawa rozwoju współczesnej biblioteki. Nowa rzeczywistość wymaga zatem nieustannego podnoszenia swoich kwalifikacji, doksztalcania się zarówno w ramach studiów podyplomowych, jak i szkoleń wewnętrznych i zewnętrznych. Bibliotekarz XXI w. to osoba, która więcej umie, więcej wie i więcej chce. Musi on nadążać za dynamicznie zmieniającą się rzeczywistością poprzez ciągłe doskonalenie swoich umiejętności. Bibliotekarz powinien pamiętać, że to on jest kreatorem wizerunku swojego, jak i całej biblioteki. Posiadający wyżej wymienione kompetencje informatyczne oraz kompetencje cyfrowe – szeroki zbiór umiejętności warunkujących sprawne i świadome korzystanie z nowych technologii oraz aktywne uczestnictwo w życiu społeczeństwa informacyjnego, jest nie tylko atrakcyjny w oczach młodego pokolenia użytkowników biblioteki, ale przede wszystkim jest katalizatorem jej rozwoju.

Do ciągłego doskonalenia zawodowego nie trzeba przekonywać bibliotekarzy. W większości są oni świadomi wartości i konieczności poznawania nowych rozwiązań ułatwiających pracę bibliote-

ce. Chętnie uczestniczą w podnoszeniu kwalifikacji, w szczególności z zakresu technologii informacyjno-komunikacyjnych, jednak muszą być ku temu szanse i możliwości. Nie wystarczą tu okazjonalne i sporadyczne szkolenia, które nie są dostosowane do potrzeb ich uczestników. Muszą być one systematyczne, a bibliotekarze powinni być świadomi, że w każdej chwili mogą liczyć na wsparcie ze strony bibliotek pełniących nadzór merytoryczny, ale także kadry kierowniczej.

Współczesny bibliotekarz powinien łączyć tradycyjne funkcje, takie jak gromadzenie, opracowanie, udostępnianie zbiorów, chronienie dziedzic-

Współczesny bibliotekarz powinien łączyć tradycyjne funkcje, takie jak gromadzenie, opracowanie, udostępnianie zbiorów, chronienie dziedzictwa kulturowego kraju i regionu, z odpowiednim zastosowaniem i wykorzystaniem narzędzi ICT

stwa kulturowego kraju i regionu, z odpowiednim zastosowaniem i wykorzystaniem narzędzi ICT. Tradycja i nowoczesność powinny zatem ze sobą wyraźnie korelować. Biblioteka i bibliotekarz nie mogą opierać się tylko na tradycyjnych metodach pracy. Dlatego też biegła obsługa komputera, sprzętu IT, oprogramowania, sprawnego poruszania się po Internecie, znajomość nowinek technologicznych, jest niezbędną koniecznością. Jednak, aby to osiągnąć należy inwestować w ludzi, a nie w technologie, bo te w bibliotekach już są, gorzej jest z kompetencjami. Tradycyjne kompetencje są niewystarczające. Współczesny, pożądany bibliotekarz to bibliotekarz hybrydowy, który łączy tradycyjne kompetencje z cyfrowymi.

**Jacek Prądziński
Biblioteka Miejska w Bytowie**

PROBLEMY - DOSWADCZENIA - OPINIE